

ØREDØVENDE. – Jeg er god fordi jeg er døv. Jeg opplever mindre forstyrrelser og mindre press, og jeg hører mindre baksnakking. Men jeg kan høre tankene mine bedre, sier Ashley Fiolek, verdens beste kvinnelige MX-utøver.

STILLE I STORMEN

Ingen føler tohjulingen bedre enn Ashley Fiolek. Det amerikanske motocrossset er født døv.

TEKST LINE TILLER FOTO SIGURD FANDANGO
Lake Elsinore, California

HUN HAR ROSA HÅR, er rødsprengt i ansiktet og har gjørme under øynene. Ashley Fiolek (21) er sjelden å se uten et smil, men akkurat nå gråter hun. Hun stiger av motorsykkelen, river bort hjelmen og setter seg på huk. Ser bekymret opp på den japanske mekanikeren sin og viser ham to fingre.

– Det er over. Jeg er ferdig, sier hun med tegnspråk. 20.000 publikummere har akkurat sett henne kjøre i mål som nummer to i den første av to finale-runder i verdensmesterskapet i Lake Elsinore, like sør for Los Angeles – hennes siste mesterskap i Women's Motocross-serien (WMX).

Å gå ut med et brøl er det eneste hun ønsker. Hun ser ned i grusen, og bruker de samme to fingrene til å skjære i luften tvers over halsen sin. Done.

Det hun ikke vet, er at det fortsatt er håp.

FUS I ALT. Ashley Fiolek er blitt et fenomen i USA. Motocrossset fra Michigan var den første døde, og den aller yngste, til å vinne WMX-serien i 2008. Hun vant igjen i 2009 og 2011. Siden har Fiolek vunnet alt som er av trofeer, X-games og nummer 1-plater, og er første kvinne med Honda-kontrakt – og dermed den første som kjører for et stort motorteam. Lønnen er på mer enn halvannen millioner kroner, en sum som ikke er i nærheten av guttenes nivå, men som likevel kommer godt med. Veien har vært lang.

– Mitt aller første minne er fra jeg er halvannet år gammel og sitter på pappas bensintank mens vi færer innover skogen på hans motorsykkel, sier Fiolek, mens mor Roni Fiolek oversetter.

Ashley var tre år gammel da Roni Fiolek glapp en mengde krus like bak datteren som lekte på kjøkken-gulvet – men jenta rykket seg ikke av flekken. Det viste seg at hun ikke var «tilbakestående», slik legen hadde ment. Hun var døv.

Samme år fikk hun en Yamaha PW50 med støtte-hjul, og som syvåring kjørte hun sitt første mester-

skap. I tiåret som fulgte bodde moren Roni, faren Jim og lillebroren Kicker (8) i en trang campingvogn, alt for at Ashley skulle kunne dyrke sin lidenskap. Både bestefar og pappa Jim kjørte motorsykkel, rastløs-ten lå i blodet.

MOTORMOTIVATOR. Det er dagen før finalen, og Ashley Fiolek sitter i lagtrailer Honda Muscle Milk Truck, gjør seg klar til å teste ut forholdene.

– Å bli såpass god skyldes nok også at jeg faktisk er døv. Jeg har fått vite at flere nå øver seg på å «føle sykkel», ved å kjøre med musikk i ørene. De prøver å bli ett med den, slik jeg er. Jeg kjenner vibrasjonene heller enn å lytte etter den når det er på tide å skifte gir, og jeg ser etter skygger på bakken. Men folk sier det er omtrent umulig å kjøre som meg.

Etter at Fiolek hadde vunnet sitt første gulltrofé, og kjørt fortennene gjennom underleppen som tiaring, begynte hun å føle seg mer selvsikker. Hun var raskere enn mange av de jevnaldrende guttene. Det var derfor hun farget det blonde, lange håret rosa – det eneste av henne som ikke er tildekket av hjelm, drakt, hansker og annen beskyttelse – og som nå er hennes varemerke.

– Jeg ville at guttene skulle vite at de ble slått av ei jente.

Nå er Fioleks flagrende varemerke blitt en «greie»; flere av hennes konkurrenter har også farget håret rosa.

– Jeg har alltid forsøkt å motivere jenter til å kjøre på. Men det er hardt. Denne sporten er dyr, og vi blir ofte motarbeidet av bransjen, sier Fiolek. »

FLY STYLE. – Å kjøre rett over et hopp er kjedelig, man må vise seg frem. Fansen synes det er topp. Mange tror det bare er guttene som får til slike triks, sier Ashley Fiolek.

Jeg har nok en høyere smerteterskel enn normalt. Jeg gråter ikke når noe brekker. Men jeg har hatt mange hjernerystelser

ASHLEY FIOLEK motocrosskjører

» – Hvordan da?

– Våre mesterskap blir – i motsetning til guttenes – ikke vist på NBCs sportskanal. Derfor får vi ikke sponsorer, og det settes av lite penger til oss. Vi stiller sist i rekken hele tiden. Det blir faktisk bare verre og verre. Jeg hørte nettopp at de skal kutte ned sesongen fra åtte til fire løp neste år.

Hun hater å si det, men det er derfor hun gir opp WMX nå. For et par år siden så det ut til at ting begynte å bedre seg, mye takket være henne, men akkurat denne kampen kommer hun ikke til å vinne med det første. Derfor vil hun ta gull, bare én gang til.

NO PAIN, NO GAIN. Californiavarmen er nådeløs, og flere publikummere forsøker å kjøle seg ned med våte t-skjorter på hodet. Motocrosstjerner holder til i skyggen under store seil, der alle lagtrailerne står parkert. For mange fans, for de som har kjøpt vip-billetter, er dette stedet å gå til mellom løpene.

Ashley Fiolek har den lengste autografkøen, og får hilse på eldre gutter som peker og hvisker «der er hun». Hun skriver smilende navnetrekket sitt på brystkasser og ikke minst gips. Få sportsgrener har en større andel publikummere med amputerte ben, blåøyne, nakkebøyler eller bandasjer. Fiolek på sin side har brukket både håndledd, ankler og hofte. En gang gikk hun rundt i tre uker med brukket rygg.

– Jeg har nok en høyere smerteterskel enn normalt. Jeg gråter ikke når noe brekker. Men jeg har hatt mange hjernerystelser. Her om dagen forvekslet jeg en såpedispenser med en lysbryter på et offentlig toalett. Jeg har dårlig korttidshukommelse, og har av og til noen uventede «blonde» øyeblikk, ler Fiolek.

Under WMX-finaleløpet i 2009 ble hun slengt av sykkelen i en sving, landet hardt på siden og brakk kragebeinet. At motoren på den velte sykkelen fortsatt gikk, tok hun som et tegn.

– Adrenalinet pumpet, jeg heiste meg opp og visste jeg måtte bli nummer elleve eller bedre for å kunne vinne sammenlagt. Det kjentes ut som om tusen kniver stakk meg i skulderen mens jeg spratt opp og ned i setet. »

ASHLEY FIOLEK

FØDT 22. oktober 1990, Dearborn, Michigan, USA.

DELTOK i amatørmeisterskapet i motocross som syvåring.

I 2008 ble hun den yngste vinneren av WMX, det kvinnelige verdensmesterskapet i motocross. Vant gull også i 2009, 2011 og 2012.

HUN ER den første kvinne til å bli signet til et større produksjonsteam.

HAR FLERE sponsorer enn noen annen kvinne innen motorsport. **FIOLEK** er født døv.

1 SKRUJERN. Ashley Fioleks mekaniker skrur sykkelen fra hverandre og bygger den opp igjen før hvert løp.

2 SIGNATUR. Køen av autografjegere er alltid lengst foran Ashley Fiolek.

3 TOLK. Roni Fiolek, Ashley Fioleks mamma, hjelper til med oversettingen på en pressekonferanse dagen før finalen.

4 TÅLER STEKEN. Selv om Fiolek faller av sykkelen, smiler hun.

5 FØRST OG FREMST. Ashley Fiolek har fortjent det blå #1-lederskiltet hun sitter på.

6 KICKSTART. Det høres ut som et tordenvær like før start. Alle utøverne har som mål å komme rundt første sving først.

7 GRATISHAUGEN. Fire av 20.000 publikummere har funnet seg et alternativt utsiktspunkt for å stå så nær gjermen som overhodet mulig.

8 STØTTEAPPARAT. Ashley Fiolek er blitt WMX-vinner 2012, og omringes av familie, venner og kolleger like før champagne blir til regn.

1

2

3

4

5

6

7

8

» Jeg var ikke klar hva som skjedde, men jeg ble nummer syv, og vant finalen.

RAKETTSTART. Jentene ser nesten utenomjordiske ut der de står med hendene på styret. Motorsyklene høres ut som sinte veps, og sammen blir de til et tordenvær idet plakaten viser 30 sekunder til start. Fiolek, som er katolikk, korsner seg, bokser en arm ut i luften, og rister på skuldrene. Hun hører ikke at porten slås ned under forhjulet, hun ser det. Som nesten alltid er hun først ut, som en rakett.

– Selv om Ashley ble nummer to i første løp, har hun fortsatt flest poeng, fordi hennes nærmeste konkurrent, Jessica Patterson, gjorde det så dårlig i første runde. Det eneste Ash trenger å konsentrere seg om nå, er å slå henne, sier venninnen Natalie Simmons (22) mens hun biter nervøst på knokene sine.

Syklene spretter flere meter over hoppene mot et himmelblått bakteppe. Så, plutselig, midt i løpet, et gult flagg. Noen har gått

i bakken. Det er Jessica Patterson. Hun blir kjørt bort med ansiktet skjult i hendene, og da Fiolek flyr over den siste humpen, og kaster knyttneven i været, blir hun årets vinner. Igjen.

NYE UTFORDRINGER. Da Fiolek ruller inn mot teltet hvor fotografer, fans, familie og venner venter, er forsamlingen underlig stille. Det er liten vits i å juble ettersom vinneren ikke hører ropene uansett.

– Men jeg kjenner et lite lufttrykk fra publikum, om de bare jubler høyt nok, sier Fiolek.

Pappa Jim løper bort til datteren og klemmer henne lenge. Han forteller henne skjelvende at han er stolt av henne. Han synes

≈ **MÅLET ER NÅDD.**

En splitter ny motocrossbane fikk æren av å være vertskap for Ashley Fioleks siste gullmedalje i WMX-serien. Årets finale ble holdt bak fjellene som skiller Stillehavet og Lake Elsinore i California. – Nå skal jeg hjelpe andre kvinner i actionsport-yrket, sier Ashley Fiolek etter seieren.

ikke at han gjør det ofte nok. Da Fiolek gir bort pokalen sin til en jente med en t-skjorte påtrykket «Jeg er Ashleys nummer 1-fan» på, gråter han.

– Ashley har jobbet så utrolig hardt så lenge, men i år igjen er nesten ingen her til å feire. Fordi hun er jente blir hun ikke respektert på samme måte som guttene, og det er veldig trist, sier Jim Fiolek.

Ashley Fiolek selv bryr seg ikke så mye. Hun konsentrerer seg om å være den beste hun kan være, både på og av banen. Fra podiet annonserer hun at dette var hennes siste WMX-løp. Fra nå av skal hun delta i X-games og andre mesterskap, og starte et hjelpefond sammen med andre kvinnelige sportsutøvere for å bedre actionsportens kvinneandel. De rosa kveldsskyene over arenaen matcher manken hennes. Hun smiler og sier:

– Og, forhåpentligvis, bli den første kvinnen som kvalifiserer til å konkurrere mot guttene. **D2**

*Jeg kjenner et lite lufttrykk fra publikum,
om de bare jubler høyt nok*

ASHLEY FIOLEK *motocrosskjører*